

نگاهی به قوانین مربوط به امضای دیجیتالی و ثبت رسمی اسناد

مصطفی السان^۱

اشاره:

پیشرفت فناوری و لزوم تسریع در انجام معاملات، منجر به بهره‌گیری از شبکه جهانی اینترنت و سایر وسایل ارتباطی سریع در امر تجارت شده است. در این راستا امضای دیجیتالی نیز از پدیده‌های نوظهور است که علی‌القاعده تمام آثار امضای سنتی را دارد. با این حال، اعطای «گواهی» برای امضای دیجیتالی به این صورت که شخص بتواند بدون مراجعه به دفتر گواهی امضا یا دفاتر اسناد رسمی برای دفعات متعدد از یک امضا استفاده کند، مستجر به تقلب، کلاهبرداری و سوءاستفاده و بالتیجه چالشها و مباحثی شده است.

انجمن ملی دفاتر اسناد رسمی ایالات متحده در گزارشی که در پی می‌آید گواهی فوق‌الذکر را با سیستم فعلی (سنتی) ثبت اسناد مقایسه نموده، معایب گواهی دیجیتالی و در عین حال مزایای مراجعه به دفاتر اسناد رسمی را برشمرده و نهایتاً به ارایه راهکار پرداخته است. (مترجم)^۲

۱. دانشجوی دوره دکتری حقوق خصوصی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی.

۲. متن انگلیسی مقاله در نشانی زیر در دسترس می‌باشد:

پڙو، شڪاهه علوم انساني و مطالعات فرېنڊي
پر تال جامع علوم انساني

نگاهی به قوانین مربوط به امضای دیجیتالی و ثبت رسمی اسناد

بحران غیرمنتظره‌ای در حال وقوع است که حمایت از مصرف‌کننده در برابر تقلب در اسناد را دشوار می‌سازد.

امروزه، در عصر تجارت الکترونیکی، در تلاش برای تصویب قوانین ایالتی مربوط به امضای دیجیتالی، یکی از اصول بسیار مهم و جاافتاده در حقوق و تجارت - اینکه امضاءکننده یک سند بهادار باید شخصاً نزد فرد ثالث بی‌طرف و قابل اعتماد یعنی سردفتر اسناد رسمی، حضور یابد - فراموش شده است.

با اینکه انجمن ملی دفاتر اسناد رسمی¹ به طور جدی توسعه فناوری جدید الکترونیکی را به عنوان یکی از عوامل تسهیل نقل و انتقالات رسمی تشویق می‌کند، در عین حال انجمن همواره بر این نظر بوده که مراحل ثابت و ضروری صدور یک گواهی - عملی که در دفترخانه‌های رسمی برای تأیید اسنادی که دارای ارزش مالی یا اهمیت خاصی هستند، انجام می‌گیرد - باید در مورد اسناد الکترونیکی نیز همانند مدارک کاغذی باشد.

رکن عمده تصدیق محضری، حضور شخص امضاءکننده در دفتر اسناد رسمی است که نه تنها زمینه تشخیص هویت او را توسط سردفتر فراهم می‌سازد بلکه بررسی سلامت عقل و وجود رضای او نیز ممکن می‌شود.

1. National Notary Association (NNA).

اخيراً قوانینی در زمینه «دفترداری و ثبت الکترونیکی»^۱ به تصویب رسیده که حضور شخص امضاءکننده نزد ثالث بیطرف و معتمد (سردفتر) را لازم ندانسته است. این وضعیت بالقوه نه تنها برای وام‌دهندگان و شرکتهای بیمه، بلکه به طوری ملموس برای مصرف‌کنندگان خطرناک است. تدوین قوانین نسنجیده‌ای از این قبیل بیشتر با تکیه بر فناوری و بدون لحاظ اصول و قواعد انجام می‌گیرد.

در این مقاله، نقش دفتر اسناد رسمی در عرصه دفترداری و ثبت الکترونیکی تشریح می‌گردد و خطرات تکیه مضاعف بر فناوری به جای اصول و قواعد مرتبط با نظم عمومی بررسی می‌شود.

بحران غیرمنتظره

چه عاملی به منزله تهدیدی بر حمایت از مصرف‌کننده در قبال تقلب به شمار می‌آید؟ در سال ۱۹۹۹ کنفرانس ملی کمیساریای متحدالشکل نمودن قوانین دولتی (ایالتی)،^۲ قانون متحدالشکل معاملات الکترونیکی^۳ را منتشر نمود. قانون مزبور دفاتر اسناد رسمی را مجاز می‌دارد تا در صدور انواع گواهی‌ها و تصدیق‌ها، اثبات موضوعات و در مقام سوگند، از امضای دیجیتالی استفاده نمایند. قانون مذکور امضای الکترونیکی را عبارت از «صدای الکترونیکی، نماد یا فرایندی می‌داند که به یک مدرک ضمیمه یا به طور منطقی الصاق شده و این عمل توسط شخصی با قصد امضای آن مدرک انجام گرفته است.» متأسفانه، قانون فوق‌الذکر به نقش دفاتر اسناد رسمی در ثبت الکترونیکی پورت تخصصی نپرداخته و صرفاً تصریح نموده که حمایت مقرر در شیوه سنتی ثبت سند در این مورد نیز وجود دارد.

بعد از انتشار این قانون بسیاری از ایالات آن را تصویب کرده یا از آن تقلید نمودند. به علاوه، کنگره ایالات متحده در سال ۲۰۰۰ برای تصویب قانون امضاهای دیجیتالی در

1. Electronic Notarization.

2. National Conference of Commissioners on Uniform State laws.

3. Uniform Electronic Transactions Act (UETA).

تجارت داخلی و جهانی^۱ که ثبت الکترونیکی اسناد را در جریان معاملات درون ایالتی یا خارجی مجاز می‌داند، از قانون متحدالشکل معاملات الکترونیکی استفاده نمود. در حال حاضر، ایالات مختلف، یا قوانین خاصی برای تعریف ثبت الکترونیکی اسناد دارند و یا قواعد ویژه‌ای در این زمینه تنظیم نموده‌اند. مسأله این است که آنها برای ارزان‌تر شدن، سریع‌تر و آسان‌تر نمودن تجارت الکترونیکی، بحث ایمنی، اطمینان و درستی را فراموش می‌کنند. برخی از قوانین و مقررات این قید را که شخص در صورتی که با یک امضای الکترونیکی سندی را تأیید کند، لازم است برای ثبت آن نزد سردفتر حاضر شود، رد نموده‌اند. قوانین و مقررات مذکور به اشخاص اجازه می‌دهند تا گواهی امضای دیجیتالی را از یک مرجع مجاز صدور گواهی اخذ نموده و از آن به طور یکجانبه برای ایجاد امضاهای دیجیتالی ثبت شده (رسمی) بی‌هیچ محدودیتی و بدون بهره گرفتن از خدمات صدور گواهی دفتر اسناد رسمی استفاده کنند.

در اینجا سه مورد از این قوانین به عنوان نمونه ذکر می‌شود:

بند یک - جز در مواردی که قانون یا قرارداد به نحو دیگری مقرر داشته است، گواهی صادره از یک مرجع مجاز برای تأیید امضای دیجیتالی که با در نظر گرفتن کلید عمومی مندرج در گواهی تصدیق گردیده، برای تشخیص هویت فرد کفایت خواهد کرد. بدون توجه به هویتی که فی‌الواقع امضای دیجیتالی مبین آن است و بدون نیاز به اینکه در هنگام امضای دیجیتالی، شخص امضاءکننده نزد مرجع صدور گواهی حاضر شود. البته در صورتی که امضا: ۱) با گواهی مذکور قابل اثبات باشد و ۲) در زمانی صورت گیرد که گواهی هنوز دارای اعتبار است.

بند دو - اگر از یک گواهی امضاء به مثابه تصدیق محضری^۲ استفاده شود، در این صورت مرجع صادرکننده گواهی، در صورت فقدان ارکان لازم برای صدور آن مسئولیتی همانند دفاتر اسناد رسمی - البته با محدودیت‌های مقرر برای این تعهدات در رویه و عرف

1. Electronic Signatures in Global and National Commerce Act.

2. Acknowledgment.

- خواهد داشت. مرجع صدور گواهی نمی‌تواند این مسئولیت را جز در مواردی که در بند ۱۷-K-۲۳۵ همین قانون آمده، محدود نموده و یا به طور کامل از خود سلب مسئولیت کند.^۱

جز در مواردی که قانون، مقررات و یا قرارداد به نحو دیگری تصریح دارد، فرض می‌شود که امضای دیجیتالی واجد شرایط، ارکان لازم در تصدیق محضری را دارد و این امر اهمیت ندارد که آیا امضاءکننده نزد مرجع صدور گواهی یا شخص دیگری که برای تصدیق مجاز بوده، حاضر شده است یا نه.^۲

ارایه خدمات ثبت سند برای گواهی امضای الکترونیکی دارای همان اثر و توان اثباتی است که خدمات دفاتر اسناد رسمی دارند.^۳

قوانینی که ذکر شد، امضای دیجیتالی را که شخص مستقلاً - بدون مراجعه به سردفتر - انجام داده، دارای اثر مساوی با حالتی دانسته که در آن هویت امضاءکننده توسط سردفتر شخصاً بررسی و تصدیق می‌گردد. این وضعیت خطرناک است زیرا فناوری بدون توجه به اصول کاملاً جاافتاده، جایگزین ادله مسلم حقوقی و تجاری گردیده است.

برای درک زیان‌های ناشی از دور زدن دفاتر اسناد رسمی به نام شیوه‌های الکترونیکی که هیچ حمایتی از مصرف‌کننده به عمل نمی‌آورند، نخست باید با روش تصدیق محضری آشنا شد.

ارکان تضمین‌کننده تصدیق محضری

شاید مهمترین کاری که دفترخانه‌های سراسر ایالات متحده انجام می‌دهند، تصدیق محضری است. این کار نوعاً برای تأیید مدارکی که دارای ارزش مالی زیادی بوده و به ویژه برای انتقال اموال غیرمنقول که باید در دفاتر اسناد رسمی ثبت شوند، انجام می‌گیرد. اعتبار تصدیق محضری منوط به وجود پنج شرط زیر است:

1. Minn. Stat. Ann. Subsection 325K.23 (2000).
2. Nev. Admin. Code ch. 720 subsection 770 (2000).
3. Ariz. Rev. Stat. Ann. Subsection 41-355 (5) (2000).

۱ - حضور فیزیکی شخص. ^۱ امضا کننده سند باید شخصاً نزد سردفتر حاضر شده و در اتاق واحدی رودررو با او تبادل نظر نماید. حضور فیزیکی به سردفتر این اختیار را می‌دهد که نه تنها به هویت امضاءکننده پی برد، بلکه بررسی‌های متعارف را نیز برای احراز رضای باطنی و هوشیاری وی در هنگام امضاء به عمل آورد. سردفتر همچنین از این طریق فرصتی به دست می‌آورد تا وضعیت دماغی امضاءکننده را بررسی نماید که این امر خود، بعدها می‌تواند در حل و فصل دعاوی راجع به سند صادر شده راهگشا باشد. حضور فیزیکی رکن بنیادین تصدیق محضری است، زیرا چهار تضمین دیگر دفترخانه بدون حضور شخص امضاءکننده نمی‌تواند موثق باشد.

۲ - تشخیص هویت. ^۲ دفترخانه باید به طور قطعی و به دور از هر گونه شک و شبهه‌ای امضا کننده اسناد را بشناسد، حال یا از طریق اطلاعات شخصی که برای تشخیص هویت وی در اختیار دارد، سوگندنامه شهود قابل اعتمادی که وی را می‌شناسند یا اوراق هویت قابل استناد. ^۳ شناخت دقیق به صرف آشنایی سردفتر با امضای یک شخص میسر نمی‌گردد، حضور فیزیکی امضاءکننده برای تشخیص هویت وی از سوی سردفتر اهمیت بسیاری دارد.

۳ - تصدیق محضری توسط امضاءکننده - حضور فیزیکی و تشخیص هویت بدون وجود یک قرینه بی‌معناست و آن عبارت از عمل «تصدیق محضری» امضاء سند و معامله مشخصی است که این قرینه را فراهم می‌سازد.

تصدیق محضری امضاءکننده سه جنبه دارد. نخست، پذیرش اینکه امضای سابق متعلق به اوست که این امر می‌تواند به طور ضمنی با انجام امضاء در حضور سردفتر باشد. دوم، ابراز اراده آزاد امضاءکننده در پذیرش مفاد سند امضاء شده و سوم، در این تصدیق رسمی سمت امضاءکننده اعم از اصیل، وکیل، مدیر شرکت، شریک، امین و غیره نیز معلوم می‌گردد.

1. Personal Appearance.
2. Identification.
3. Reliable Identification Documents (ID Cards).

۴- فقدان اجبار.^۱ در تصدیق محضری ضرورت دارد که سردفتر این امر را (که امضاءکننده از سوی اشخاص ثالث در معرض تهدید مستقیم جسمانی (بدنی) یا اکراه نیست)، مورد بررسی قرار دهد.

۵- هوشیاری.^۲ در تصدیق محضری بررسی و اعلام نظر سردفتر در مورد اینکه امضاءکننده در زمان امضای سند عاقل و هوشیار بوده، نیز ضرورت دارد. در برخی از ایالات تصریح شده که تشخیص هوشیاری امضاءکننده از جمله تکالیف قانونی سردفتر است. هرچند، تنها سردفتر بی‌دقت است که در صورت تردید معقول در علم و اطلاع امضاءکننده سند معامله به ثبت آن اقدام می‌ورزد.

پنج تضمین مهم دفاتر اسناد رسمی که در بالا ذکر شد، به موجب قوانین ایالتی جدید که استفاده از گواهی دیجیتالی را معادل تصدیق محضری محسوب می‌دارند، در معاملات دیجیتالی وجود نخواهد داشت.

گواهی‌های دیجیتالی و قابلیت سوءاستفاده

خطر مشترک قوانینی که در ایالاتی چون مینسوتا، نوادا و آریزونا تصویب شده این است که استفاده بدون محدودیت و شاهد از گواهی دیجیتالی را مجاز شمرده‌اند.

بر طبق فناوری پایساخت کلیدعمومی^۳، گواهی دیجیتالی مجموعه‌ای از کارت هویت و قلم الکترونیکی^۴ می‌باشد. همانند مدارک شناسایی فعلی چون گواهینامه‌های رانندگی و گذرنامه‌ها، در هنگام صدور نشانه‌ای برای تشخیص هویت وجود دارد، اما به محض صدور گواهی دیجیتالی، بر مالک واجب است که از سوءاستفاده دیگران جلوگیری نموده و گم شدن، سرقت یا در مخاطره بودن آن را اعلام نماید. برخلاف اوراق هویت سنتی،

1. Lack of Duress.

2. Awareness.

3. Public Key Infrastructure (PKI).

4. Electronic Pen.

۵. برای اطلاعات بیشتر در مورد پایساخت کلید عمومی مراجعه شود به:

David L.Gripman, Electronic Document Certification: A Primer on the Technology Behind Digital Signatures^{۱۷} J. Marshall Journal of Computer & Information law ^{۷۶۹} (۱۹۹۹).

گواهی دیجیتالی دارای رمز ورود^۱ یا روال خاصی برای دسترسی است که باید به دقت محافظت شده و فاش نگردد.

گواهی دیجیتالی «نوعی قلم ساختگی جدید و در هر صورت یک قلم» است.^۲ گواهی دیجیتالی و کلید عمومی یا خصوصی امضاءکننده را قادر می‌سازد که مدارک الکترونیکی را رمزگذاری^۳ نموده و در صورت تغییر و تحریف مدرک از این امر مطلع شود، اما این ویژگی‌ها مانع از این نیست که گواهی دیجیتالی به طور متقابلانه برای امضای یک سند به کار نرود.

در مواردی ممکن است گواهی دیجیتالی، متقابلانه به کار گرفته شود:

- گواهی برای یک شیاد^۴ صادر شده باشد.

- گواهی ممکن است در دسترس فردی غیرمجاز قرار گرفته و از آن سوءاستفاده شود.

برای مثال بسیاری از زن و شوهرها همان‌گونه که شماره کارت اعتباری^۵ واحدی دارند، ممکن است رمز دسترسی به امضای خویش را نیز در اختیار همسرشان قرار دهند.

- دارنده گواهی، برخلاف میل خویش و به زیان خود، به امضای یک سند الکترونیکی

اجبار شود.

- دارنده گواهی از نظر قوای عقلانی آسیب‌پذیر باشد و به امضای سندی الکترونیکی

مغایر با منافع خویش اغفال شود. سالتخوردگی (کیبر سن) و تحت درمان بودن می‌تواند از

جمله عواملی باشد که شخص امضاءکننده را موقتاً نسبت به پیامدهای انجام یک امضا ناآگاه یا بی‌اعتنا سازد.

با لحاظ این موارد که در آنها گواهی دیجیتالی به راحتی قابل سوءاستفاده می‌باشد، چرا

مقررات داخلی برخی از ایالات بر اجتناب از تضمین‌های عامی که در تصدیق محضری

1. Password.

2. From Signing on the Dotted E-Line, a presentation by Gordon W. Romney, Ph.D., President of Arcanvs, Inc., at the National Notary Association's 21st Annual conference of Notaries Public, in Denver, Colorado, June 9 - 12, 1999.

3. Encryption.

4. Imposter.

5. ATM (cash card) numbers.

اعمال می‌شود، حکم نموده‌اند؟^۱

جوابی که توسط یکی از نمایندگان ایالت‌های مرکزی آمریکا در مجلس^۲ داده شده، این است که وی و نمایندگان هم‌رأی او از تصویب مقررات مربوط به فناوری دیجیتالی که اکثر مواد آن غیر قابل درک بوده، متأسف نیستند، بلکه از این بیمناکند که چنین مقرراتی موجب ناکامی در امر رقابت شده و خود مانعی در راه پیشرفت می‌باشد.

با اینکه تعداد زیادی از نمایندگان ایالتی در فناوری دیجیتال مهارت دارند و صادقانه بر سودمندی عمومی آن معتقدند، برخی از نمایندگان از درک پیامدهای اساسی قوانین دیجیتالی که به تصویب می‌رسانند، عاجزند.

در تهاجم به فناوری، نباید امنیت و اعتمادی را که با اصول مسلم و عادات و رسوم تثبیت گردیده، به خطر بیندازیم.

دیدگاه انجمن ملی دفاتر اسناد رسمی

در رابطه با دفترداری و ثبت الکترونیکی، موضع انجمن از سه جنبه قابل بررسی است:
۱ - اصول و روشهای اساسی ثبت اسناد، غیرقابل تغییر است.

اصول عمده و روشهای ثبت اسناد باید بدون توجه به نوع فناوری که در ایجاد امضاء به کار می‌رود، ابقاء گردد. از تحول فناوری و ابزارهای آن نمی‌توان به عنوان میان بر (حیله‌ای شرعی) برای گریز از اصول بهره گرفت.

۲ - حضور فیزیکی نزد سردفتر ضروری است.

برای انجام هر امضاء که مستلزم ثبت رسمی - یا معادل آن - باشد، امضاء کننده باید شخصاً نزد سردفتر حاضر و امضاء نموده یا امضای سابق خود را در محضر تصدیق نماید. همان اندازه که مجبور ساختن امضاءکننده یک سند کاغذی به اینکه بارها برای هر امضایی که در صدها سند ثبتی نموده است، باید به مأمور ثبت اسناد (سردفتر) مراجعه

۱. بری بحث تحلیلی در خصوص ملاحظات سیاسی تصویب قوانین دیجیتالی، ر.ک:

Thomas J. smedinghoff & Ruth Hill Bro, Moving with change: Electronic Signature Legislation as a vehicle for Advancing E-Commerce^۱ J. Marshall Journal of Computer & Information law ۷۲۲ (۱۹۹۹).

2. Midwestern State Lawmaker.

نماید، غیرمتعارف به نظر می‌رسد، این امر که متقاضی گواهی دیجیتالی مجاز باشد فقط یکبار به دفترخانه مراجعه کرده و سپس از امضای دیجیتالی بدون هیچ‌گونه محدودیتی در اسناد الکترونیکی که بر مبنای همان مراجعه، ثبت شده (رسمی) به حساب می‌آیند، استفاده کند نیز سزاوار به نظر نمی‌رسد.

۳- دفترخانه‌های اسناد رسمی باید تقویت شوند.

هرچند فناوری امضای دیجیتالی پیچیده‌تر شده ولی این امر به مفهوم کم‌رنگ شدن جایگاه دفاتر اسناد رسمی نیست، این دفاتر باید با آموزش مناسب و بازرسی و تأیید عملکرد که هم بر آموزه‌های اخلاقی و هم فنی تأکید نماید، تقویت شوند. انجمن ملی دفاتر اسناد رسمی در زمینه فناوری نوظهور دیجیتالی - که هنوز برای اکثر مردم در ابهام قرار دارد و قابل اعتماد نیست - اهمیت فوق‌العاده‌ای برای دفاتر اسناد رسمی قایل شده و در این زمینه کاملاً تنهاست:

در وهله اول به نظر می‌رسد که الزام دفترخانه به تشخیص هویت شخصی که سندی را امضاء می‌کند، در عصر دیجیتال نیز قابل طرح است، زیرا در این دوره رایانه‌ها، و نه مثل گذشته، افراد سند ایجاد خواهند کرد.

اما آنچه پیچیده‌تر به نظر می‌رسد... این است که اسناد فنی جدید تلاش بیشتری برای تشخیص هویت شخصی که پشت صفحه کلید نشسته و سند الکترونیکی را امضاء یا گواهی می‌کند، اقتضا می‌نمایند. فناوری به جای اینکه زمینه مرگ و نابودی دفاتر اسناد رسمی را فراهم آورد، می‌تواند موجب تقویت نقش و جایگاه این دفاتر شود.^۱

نکته اصلی سه جنبه‌ای که به نقل از انجمن ذکر شد، این است که جلوگیری از تقلب مستلزم تعامل رودررو میان امضاءکننده و سردفتر می‌باشد. اصل مهمی که نمی‌توان در آن خدشه نمود، همان الزامی بودن حضور شخص امضاءکننده سند نزد سردفتر در هنگام انشای معامله است. در سال ۱۹۵۵ یکی از محاکم ایالت تگزاس چنین نظر داد: «یک دفترخانه نمی‌تواند امور مربوط به ثبت سند را از طریق تلفن انجام دهد، همان‌گونه که

1. Glen - Peter Ahlers, sr., The Impact of Technology on the Notary Process, 31 J.Marshall law Review. 911, 912 (1998).

یک دندانپزشک نمی‌تواند تلفنی دندان کسی را بکشد.^۱»

در نتیجه، تصدیق محضری یا هر عمل ثبتی که نیازمند پی بردن به هویت امضاءکننده با توسل به ادله مثبت، رضایت به محتوای سند و هوشیاری او باشد، نمی‌تواند بدون حضور فیزیکی شخص امضاءکننده به انجام رسد.

در هر حال انجمن، راه را بر این احتمال نبسته است که فناوری ارتباطات^۲ در آینده امکان ارتباط صوتی و تصویری دو جانبه میان سردفتر و امضاءکننده را به گونه‌ای فراهم سازد که شیوه جایگزینی برای «حضور فیزیکی» به شمار آید.

دفتر ثبت الکترونیکی

اگر دفترداری و ثبت الکترونیکی در قانون متحدالشکل معاملات الکترونیکی و بر همان مبنا در قانون داخلی اکثر ایالات و علاوه بر این به موجب قانون امضاهای دیجیتال در تجارت داخلی و جهانی مورد پذیرش قرار گرفته، چه مرجعی متصدی عمل دفترداری و ثبت الکترونیکی به حساب می‌آید؟

تصدی این امور اغلب با دفاتر اسناد رسمی است. در واقع انجمن ملی دفاتر اسناد رسمی معیارها و موازینی را برای دفتر ثبت الکترونیکی در دست تهیه دارد که جزئیات آن در اصلاحیه قانون نمونه دفاتر اسناد رسمی^۳ که پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۰۱ منتشر شود، خواهد آمد.

در مطالعاتی که تاکنون انجمن برای دفتر ثبت الکترونیکی به عمل آورده، مباحث و نقاط ابهامی مطرح گردیده و برخی از اوصافی که باید دفاتر مذکور دارا باشند، مشخص شده است:

۱ - دفتر ثبت الکترونیکی باید همانند دفتر اسناد رسمی سنتی باشد.

دفتر ثبت الکترونیکی در وهله اول باید تمام شرایط لازم برای دفترخانه کاغذی (سنتی) را داشته باشد. در سایه اصول و قواعد متداول ثبت رسمی اسناد، برای امضاهایی

1. see, Charlton v. Richard Gill co., 285 S.W. 2nd 801, 803 (Tex.App.1955).

2. Communications Technology.

3. Model Notary Act

قانون نمونه، دفاتر اسناد رسمی در سال ۲۰۰۲ به تصویب رسیده و در نشانی زیر، در دسترس می‌باشد: (مترجم)

WWW.Nationalnotary.org /user Images/ Model - Notary - Act.pdf.

که با قلم و جوهر انجام داده، می‌شوند و اسناد کاغذی، معیارهای اخلاقی و صنفی غیرقابل اغمازی به وجود آمده که در امضاها و اسناد الکترونیکی نیز لازم‌الرعایه است. یک دفتر ثبت الکترونیکی باید همزمان قادر به انجام امور ثبتی الکترونیکی و سنتی باشد.

۲ - کمیسیون و شروط واحد.

برای تسهیل مدیریت دفاتر ثبت الکترونیکی و سنتی، باید کمیسیونی با ساختار اداری واحد به طور همزمان بر عملکرد این دو نهاد نظارت کند. البته بعد از دایر کردن دفاتر ثبت الکترونیکی فعالیت آنها صرفاً از نظر تطبیق با شرایط مقرر برای ثبت بازرسی می‌شود. معمولاً، تمام دفاتر اسناد رسمی در اکثر ایالات با آئینی تقریباً یکسان اختیار گواهی اسناد الکترونیکی را دارند، هرچند که در عمل فقط آن دسته از دفاتری که دوره کوتاه مدت و ضروری آموزشی را گذرانده باشند، از این اختیار استفاده می‌کنند.

۳ - تضمین واحد. در روال کاری دفاتر اسناد رسمی و الکترونیکی تضمین واحدی باید اخذ شود. زیرا برای این عقیده که معاملات الکترونیکی دارای ارزش مالی بیشتری نسبت به معاملاتی خواهند بود که با روش سنتی به ثبت می‌رسند، دلیلی ارایه نشده است.

۴ - کارمزد بیشتر. اگرچه از لحاظ نظری در صورتی که مشتریان برای ثبت معاملات خویش، شیوه ثبت الکترونیکی یا سنتی را برگزینند، نباید هزینه گزافی بر ایشان تحمیل گردد. با این حال هزینه‌های متفرقه‌ای که برای ثبت الکترونیکی اسناد (یعنی آموزش، سخت‌افزار و نرم‌افزار) صرف می‌شود، می‌تواند دریافت زاید بر آنچه در روش سنتی ثبت معامله گرفته می‌شود را توجیه نماید.

۵ - دفتر روزنامه امور ثبتی. ^۱ دفتر ثبت الکترونیکی باید دارای دفتر روزنامه کاغذی منظم و یا سلسله‌وار الکترونیکی باشد، مشروط بر اینکه در دفتر روزنامه الکترونیکی:

الف) برای جلوگیری یا معدوم شدن دسترسی و تحریف غیرمجاز مدارک الکترونیکی، مسایل ایمنی رعایت شود.

ب) برای جلوگیری از به خطر افتادن مدارک الکترونیکی به وسیله سرقت، دشمنی با علم و صنعت^۱ یا عوامل طبیعی، پشتوانه‌ای^۲ از اطلاعات و اسناد موجود باشد.

ج) سیستم ثبت الکترونیکی قادر به حفظ امضا یا اثر انگشت به همان صورتی که انجام شده است، باشد تا از این طریق بتوان حضور فیزیکی صاحب آن را نزد سردفتر اثبات نمود. و سرانجام

د) هر آنچه در دفتر روزنامه ثبت می‌شود را بتوان به صورت کاغذی چاپ گرفت و باید که در بردارنده تصویر هر امضاء یا اثر انگشتی باشد که مدنظر است. لذا باید صرفاً یک نسخه اصلی، قاطع و منظم از مدارک ثبت شده وجود داشته باشد. دفتر ثبت الکترونیکی می‌تواند نسخه‌ای از سند را به صورت مدرک کاغذی یا الکترونیکی نزد خود نگه دارد و ملزم نیست هر دو نوع را بایگانی کند.

۶- آموزش، بازرسی و تأیید عملکرد. شرط حتمی و اجتناب‌ناپذیر^۳ دفتر ثبت الکترونیکی آموزش، بازرسی و تأیید عملکرد خواهد بود. البته نه فقط از بعد پیچیدگی‌های فنی ثبت الکترونیکی، بلکه همچنین از نظر آموزه‌های اخلاقی که باید آویزه گوش هر سردفتری باشد.

خلاصه و نتیجه‌گیری

در ایالت‌های آمریکا، جذبه تجارت الکترونیکی و فناوری‌های جدید منجر به تضعیف حمایت‌های مسلمی شده که برای مصرف‌کنندگان در مقابل کلاهبرداری به موجب قوانین آمره وجود داشته است. در جهت مجاز دانستن استفاده از امضای دیجیتالی توسط دفاتر اسناد رسمی، قانون متحدالشکل معاملات الکترونیکی بدون دقت کافی عامل تصویب قوانینی شده که نقش راهبردی استفاده از یک شاهد بیطرف و قابل اعتماد (سردفتر) را نادیده می‌گیرد. در حقیقت، برخی از ایالات قوانینی تصویب نموده‌اند که مطابق آن حضور امضاءکننده دیجیتالی در محضر ضرورت ندارد.

1. Vandalism.
2. Back up.
3. Sine que non.

اصول اساسی و روند معمول ثبت اسناد باید بدون توجه به نوع فناوری به کار گرفته شده برای امضاء ابقاء گردد، زیرا اگرچه فناوری همواره در حال تحول است ولی ماهیت وجودی انسان‌هایی که از آن بهره می‌جویند، چنین نیست. هر آئینی - خواه با تکیه بر روش کاغذی یا الکترونیکی، برای ثبت اسناد به کار گرفته شود، مستلزم حضور فیزیکی امضاءکننده در یک دفترخانه اسناد رسمی واجد شرایط و صالح است.

در عرصه الکترونیکی، نقش سردفتر به عنوان شاهد بی‌طرف و قابل اعتماد نه تنها باید حفظ شود، بلکه باید به گونه‌ای تقویت شود که اجرای قراردادها و انتقال مالکیت با فناوری - که علی‌رغم پیچیدگی نمی‌تواند موازین قابل اعتمادی برای تشخیص هویت، رضایت و هوشیاری امضاءکننده ارائه دهد - به مخاطره بیفتد.

دفاتر اسناد رسمی باید از طریق برنامه‌های آموزشی، بازرسی و تأیید عملکرد که به جای فناوری بیشتر بر آموزه‌های اخلاقی تکیه دارد، تقویت شوند.

اکثر کارشناسان با انجمن ملی دفاتر اسناد رسمی در این زمینه هم عقیده‌اند که ظهور فناوری نه تنها جایگاه دفاتر مذکور را متزلزل نساخته، بلکه تقویت نموده است.

در جوامع امروزی، پیدایش اینترنت، گمنامی بدون خطری را موجب شده که به نسل جدیدی از جاعلان و سارقان هویت، جسارت می‌بخشد. در سطح ملی، شکایت علیه سرقت شخصیت^۱ از رقم کمتر از ۴۰۰۰۰ فقره در سال ۱۹۹۲ به ۷۵۰۰۰۰ مورد در سال ۱۹۹۹ رسیده است.^۲

به گفته لارنس سامر، وزیر خزانه‌داری ایالات متحده،^۳ «داشتن شخصیت دیجیتالی احتمال شبیه‌سازی و استفاده از شخصیت فرد واقعی توسط افراد دیگر را به شدت تقویت

1. Identity Theft.

2. Caitlin Liu, Stealing a Person's Good Name a New Choice of Thieves, Los Angeles Times, January 16, 2000.

3. U.S. Treasury secretary Laurence Summers.

نموده است.^۱ در چنین فضایی، ضرورت به کارگیری دربانانی از جنس انسان برای ممانعت از استثماری فناوری بیشتر احساس می‌شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

1.Elizabeth Crowley, Citicorp Joins up with Secret service to Fight E-Fraud, Wall Street Journal, March 16, 2000.